

Myšlení Řešení problémů

**ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ: GESTALT PSYCHOLOGIE,
TEORIE PROSTORU PROBLÉMU, MODEL ACT-R
EXPERTI**

Myšlení – obecné aspekty

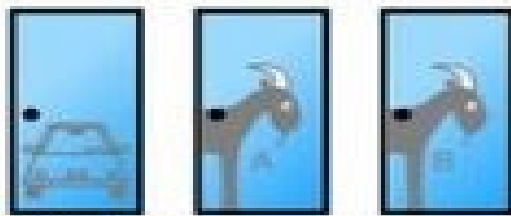
- formy myšlení: řešení problémů, rozhodování, posuzování, deduktivní a induktivní usuzování
- vědomá složka
- zaměřenost
- nároky na znalosti
- metody zkoumání – ekologická validita

Dobře vs. špatně strukturované problémy

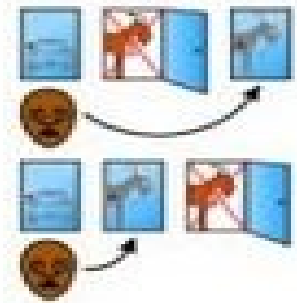
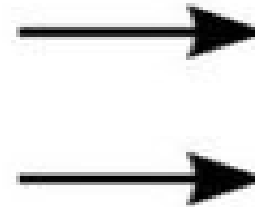
- dobře strukturované problémy – jasný počáteční stav, kroky k řešení i samotné řešení
  - logické hádanky, bludiště
- špatně strukturované problémy – většina problémů každodenního života
- problém Montyho Halla - příklad dobře strukturovaného, na znalosti nenáročného problému
  - většina osob řeší chybně

1.

Player picks car

Host reveals
Goat A
or
Host reveals
Goat B

Switching loses.

2.

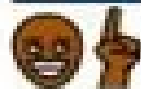
Player picks Goat A

Host must
reveal Goat B

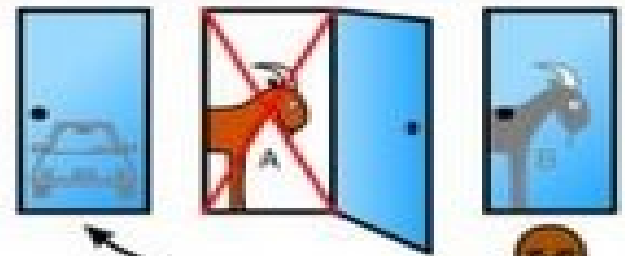
Switching wins.

3.

Player picks Goat B

Host must
reveal Goat A

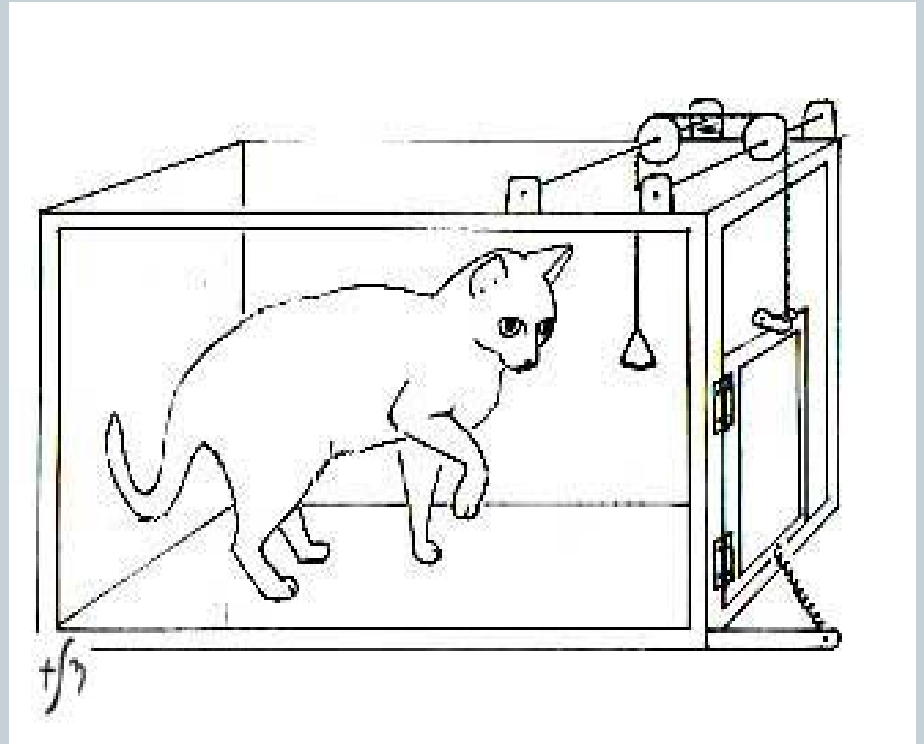

Switching wins.

Raný výzkum řešení problémů

- konekcionistické zákony učení (Thorndike)
- postup řešení problémů pokus-omyl

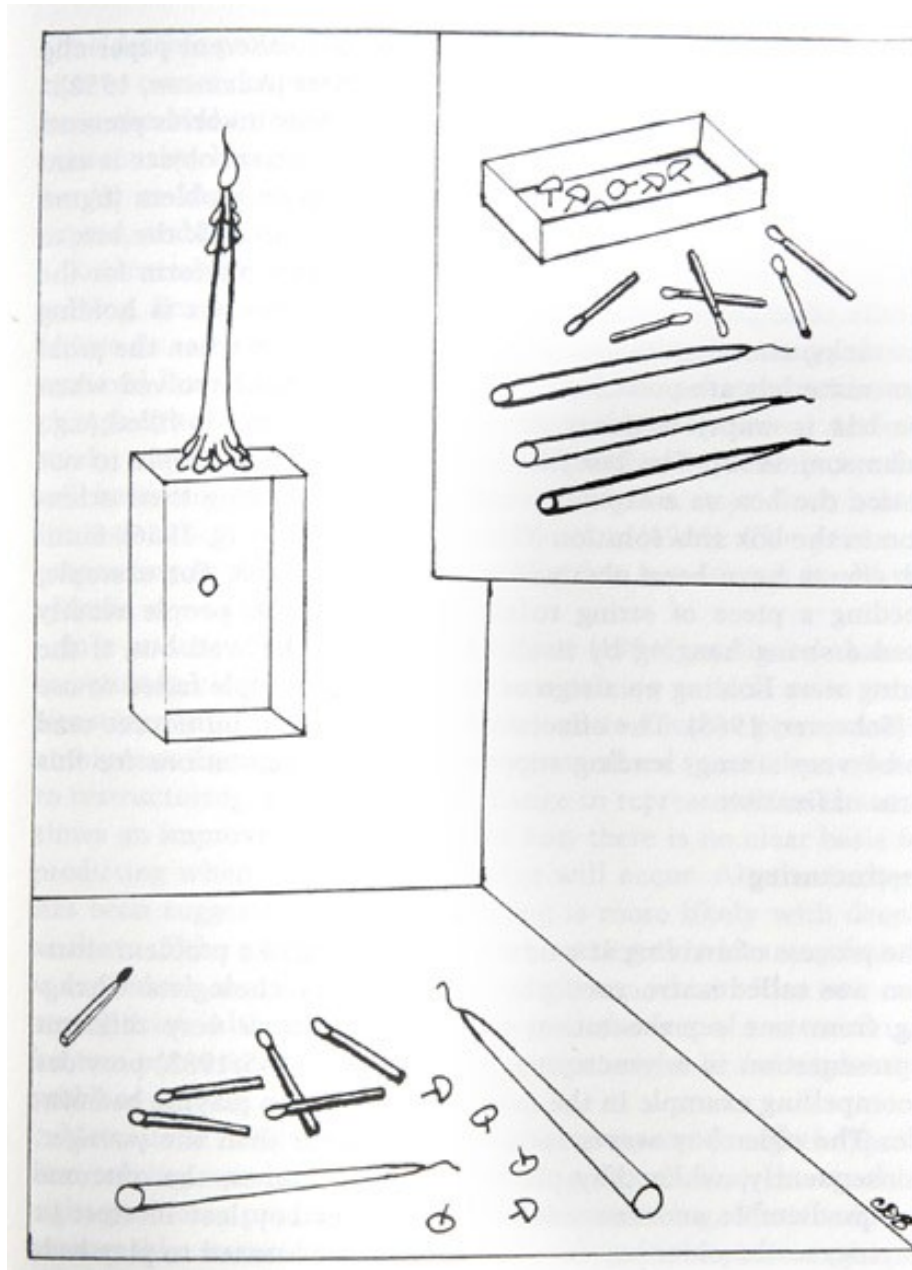

Gestalt psychologie

- Wolfgang Köhler -výzkumy na zvířatech (šimpanzi)
- produktivní vs. neproduktivní myšlení
- Karl Duncker – introspektivní výzkum řešení problémů (svíčka, dva provázky, 9 bodů)
- funkční fixace

Role transferu při řešení problémů

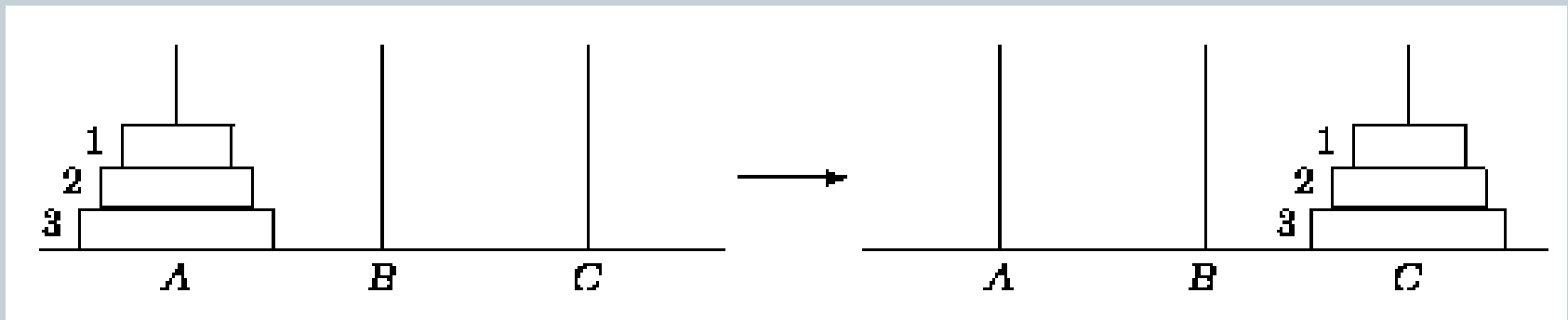

- transfer pozitivní i negativní
- v běžném životě významný především oddálený transfer
- faktory:
  - podobnost úlohy (povrchní, strukturální, procedurální)
  - kontext řešení
  - čas

Teorie prostoru problému

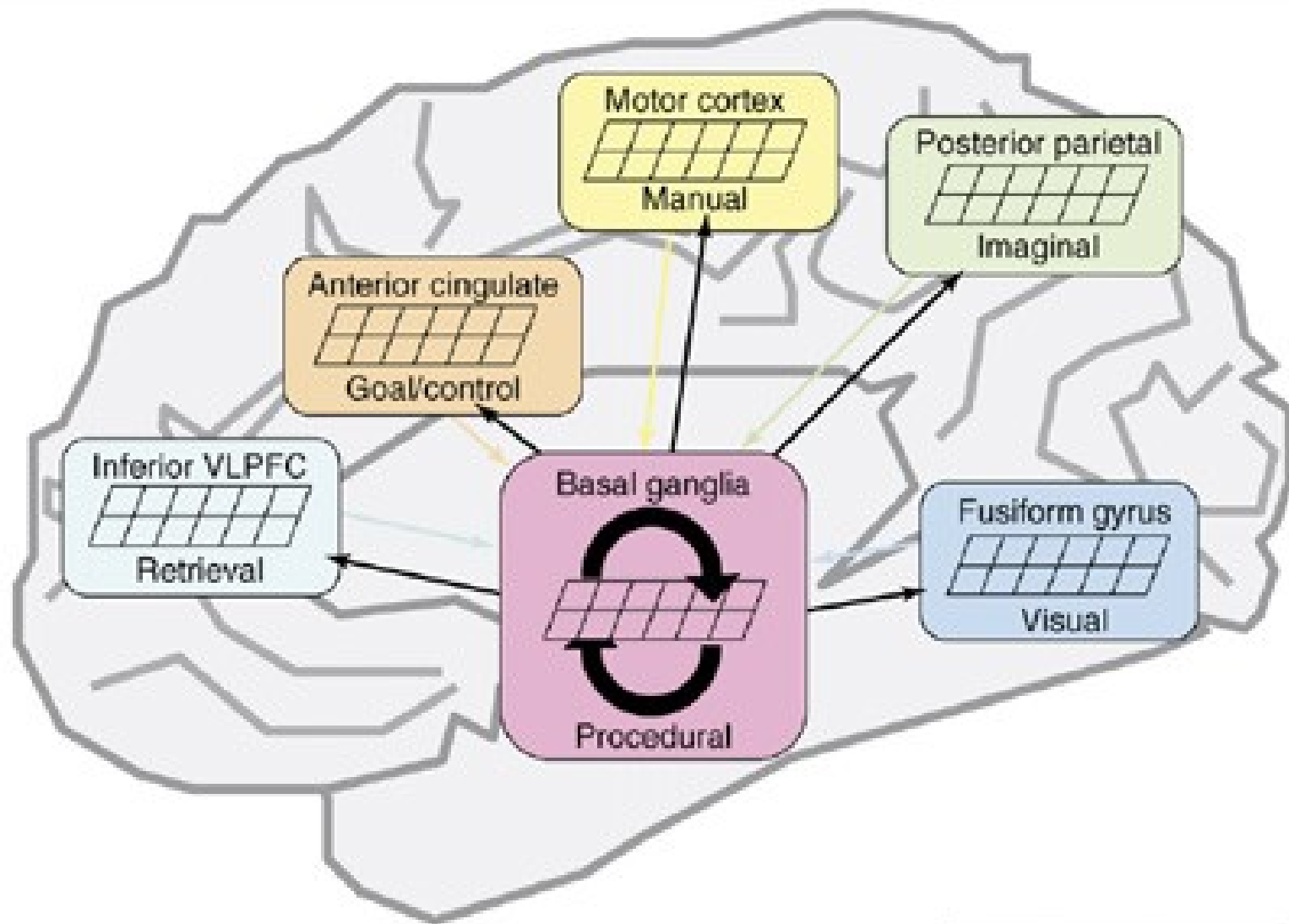
- Simon, Newell 1972
- prostor řešení problémů: cílový stav, počáteční stav, operátory, přechodné stavy
- algoritmy vs. heuristiky
- analýza prostředků a cílů

Model ACT-R

- Adaptive control of thought - rational
- teorie kognitivní architektury
- kombinace počítačného přístupu a přístupu kognitivní neurovědy
- specializované, víceméně nezávislé moduly

Experti

- dobře vs špatně definované problémy
- problémy náročné na specifické znalosti
- experti
  - lepší dlouhodobá pracovní paměť, více strategií, lepší reprezentace problému – teorie šablon, více znalostí, dlouhý trénink (deliberate practice)
- oblasti výzkumu – šachy, programování, fyzika, lékařské diagnózy